

BÁO CÁO SÁNG KIẾN

I. ĐIỀU KIỆN HOÀN CẢNH TẠO RA SÁNG KIẾN

1. Lí do chọn sáng kiến

Nhà văn Macxin Gorki đã từng nói: “Mây đen có thể che được ánh sáng mặt trời, nhưng không gì có thể che được ánh sáng của sách mang lại. Mỗi cuốn sách đều mang tới cho người đọc rất nhiều ý nghĩa của cuộc sống. Không chỉ với người lớn mà với trẻ thơ mỗi cuốn sách còn là một thế giới bí ẩn, khám phá nó sẽ thấy được vẻ đẹp muôn màu của cuộc sống”.

Thật đúng như vậy, với mỗi học sinh, những trang sách không chỉ là những người bạn thân thiết giúp các em giải trí sau những giờ học căng thẳng mà nó còn là những người thầy trang bị nhiều kiến thức bổ ích, lí thú. Nhờ vào việc đọc sách, nhiều học sinh đã có cảm nhận sâu sắc hơn về cuộc sống, có cách nhìn nhận mới hơn về thế giới xung quanh mình... Không chỉ thế sách còn cung cấp thêm kiến thức và phát triển khả năng học tập cho học sinh, phát triển kĩ năng sử dụng ngôn ngữ, rèn luyện kĩ năng đọc và phát triển khả năng giao tiếp cho các em. Đồng thời giúp các em mở mang kiến thức về thế giới xung quanh và học tập được những kĩ năng trong cuộc sống. Qua đó nâng cao trí tuệ và hỗ trợ việc học trên lớp hiệu quả hơn, hình thành nhân cách, phẩm chất của trẻ. Ngoài ra đọc sách còn tác động tích cực đến việc học tập, giúp tăng cường kỹ năng tư duy, phân tích và hoàn thiện kĩ năng viết văn, sáng tác thơ, viết câu chuyện hay, ý nghĩa cho các em. Đặc biệt đọc sách giúp học sinh tránh được những nguy cơ tâm lí tuổi học trò. Điều này gián tiếp giúp phòng tránh những triệu chứng khủng hoảng tâm lí tuổi học trò như: trầm cảm, tự kỉ,...

Theo thống kê của World Culture Score Index, Ấn Độ là nước thường xuyên đứng đầu bảng xếp hạng những quốc gia đọc sách nhiều nhất thế giới. Trung bình mỗi tuần, người dân Ấn Độ dành khoảng 10,42 giờ cho việc đọc, bao gồm sách in, sách trực tuyến và sách điện tử. Thái Lan dành trung bình 9,24 giờ hàng tuần cho việc đọc. Người dân Ai Cập dành trung bình 7,5 giờ để đọc sách mỗi tuần. Trung bình mỗi ngày người

dân Trung Quốc dành 15 phút để đọc sách, 21 phút đọc báo và 16 phút đọc tạp chí. Người Nhật Bản dành 4 giờ hàng tuần để đọc sách,... Trong khi đó, người Việt Nam chỉ dành thời gian cho việc đọc chưa tới 1 giờ/ tuần. Điều này cho thấy tỉ lệ đọc sách của người dân Việt Nam so với các nước trên thế giới còn rất hạn chế. Thông qua đó có thể khẳng định những nước có nền kinh tế phát triển mạnh là những đất nước có số lượng người dân yêu thích, ham muốn đọc sách chiếm tỉ lệ cao và những người thành công trước hết phải là những người có niềm yêu thích với sách. Và ở đất nước Việt Nam thân yêu của chúng ta cũng có rất nhiều tấm gương như thế, họ đã thành công với mục tiêu, lí tưởng của mình, là tấm gương sáng để chúng ta noi theo. Ví dụ giáo sư Ngô Bảo Châu - nhà khoa học trẻ tuổi nhất Việt Nam được phong hàm giáo sư là một con người có niềm đam mê với sách, ông đã từng chia sẻ : "*Không có sách nào dạy con người ta thành công. Sách chỉ dạy cho con người ta kiến thức, giúp con người ta hình thành nhân cách. Con người sinh ra chưa biết gì về cuộc sống, chưa biết cách làm thế nào vượt qua khó khăn, trở ngại. Nhưng chắc chắn trong sách có dạy. Với tôi, sách là những người thầy, người bạn đã giúp cho tôi kiến thức, biết tìm giải pháp đúng để vượt qua khó khăn, biết cách sống khoan hòa với mọi người. Vì vậy tôi thường đọc sách cho con nghe*". Hay tấm gương em Ngô Danh Quân, học sinh lớp 3A trường Tiểu học Nghĩa Thái, huyện Nghĩa Hưng, tỉnh Nam Định. Là một cậu bé có hoàn cảnh khó khăn, bố mẹ li hôn từ khi em còn nhỏ nhưng Quân rất thích đọc sách, đặc biệt là những cuốn sách về tự nhiên, em tính toán rất nhanh, những giờ nghỉ năm phút hay giờ nghỉ giải lao - giờ ra chơi, Quân thường tranh thủ để đọc sách. Say mê đọc sách là thế nhưng Quân lại rất năng động, hoạt động nào của nhà trường em cũng tham gia rất nhiệt tình. Kết quả cuối năm học này, Quân đạt danh hiệu: “Hoàn thành xuất sắc các nội dung học tập và rèn luyện”. Đặc biệt, em đã đạt Huy chương bạc cấp quốc gia kì thi Olympic Toán- tiếng Anh TIMO.

Chính vì những lí do trên, tôi nhận thấy rất rõ lợi ích của việc đọc sách đối với các em học sinh. Trong quá trình giảng dạy và giáo dục học sinh lớp 5A tại trường Tiểu

3.2. Đối tượng nghiên cứu.

- Điều kiện:

+ Phòng học: rộng rãi, đủ tiêu chuẩn, trong lớp có tủ sách, có số lượng sách nhiều và đa dạng về thể loại sách.

- Thời gian: Lần đầu áp dụng sáng kiến vào tháng 09/ 2021.

- Đối tượng áp dụng sáng kiến:

+ Lớp nghiên cứu: Học sinh lớp 5A trường Tiểu học xã Nghĩa Hùng năm học 2021 - 2022.

+ Phạm vi áp dụng: Trong tất cả quá trình học tập kết hợp với các hoạt động ngoại khoá.

- Trong quá trình lựa chọn đề tài: *"Một số biện pháp giúp lan toả tình yêu đọc sách tới học sinh lớp 5"*.

4. Tính mới, tính sáng tạo của sáng kiến:

+ Giáo viên khai thác triệt để ý nghĩa cũng như lợi ích của việc đọc sách. Các em sẽ hiểu được rằng: "Chỉ học trong sách giáo khoa thì sẽ bỏ lỡ rất nhiều điều mới lạ trong cuộc sống. Nếu sách giáo khoa là nền tảng thì kiến thức từ việc đọc thêm sách sẽ giúp chúng ta vươn cao và vươn xa hơn nữa trong hành trình học tập chiếm lĩnh tri thức". Bằng những phương pháp linh hoạt, bằng việc hiểu được tâm lí học sinh luôn có niềm yêu thích với những trang sách có nội dung và hình ảnh sinh động, hấp dẫn, phù hợp với lứa tuổi tôi tin rằng các em sẽ có thói quen yêu thích, khám phá những điều mới lạ qua việc đọc sách, lan toả được sự hứng thú, niềm yêu thích đọc sách của mình tới những người xung quanh.

+ Giáo viên cùng học sinh xây dựng "không gian đọc" - "thư viện thân thiện" trong chính lớp học của mình. Huy động học sinh ủng hộ sách, trao đổi sách đọc với nhau để đa dạng, phong phú các đầu sách trong thư viện nhằm phát triển văn hoá đọc, nâng cao hiểu biết, nhận thức cho các em.

+ Thường xuyên tổ chức các hoạt động liên quan đến sách: Ngày hội đọc sách, thiết kế bìa sách, hoá thân cùng sách, tổ chức hoạt động "Sách trong tim tôi",.... để các em cảm nhận được cái hay của sách, phát huy được sự sáng tạo, trí tuệ của mình. Từ đó biết rút ra bài học và biết áp dụng vào trong thực tế một cách có hiệu quả.

+ Kết quả sáng kiến đem lại là vô cùng thiết thực và to lớn. Học sinh ngày càng nâng tầm hiểu biết, phát triển về năng lực ngôn ngữ: cụ thể học sinh đọc nhiều sách, mở rộng được vốn từ ngữ góp phần nâng cao chất lượng nghe- viết trong phân môn Chính tả, khả năng sáng tạo trong việc cảm nhận và viết được những câu văn hay, giàu cảm xúc ở phân môn Tập làm văn. Bên cạnh đó học sinh ngày càng tự tin, năng động hơn, có khả năng thuyết trình về một vấn đề trước đám đông, sáng tác thơ, văn về một chủ đề cụ thể và tự tin tham gia các hoạt động, các cuộc thi do lớp, nhà trường, Phòng và Sở giáo dục...tổ chức. Bên cạnh đó sách còn góp phần bồi dưỡng, rèn giũa các em trở thành một con người hoàn thiện, có ích cho gia đình và xã hội.

II. MÔ TẢ GIẢI PHÁP KỸ THUẬT

1. Mô tả giải pháp trước khi tạo ra sáng kiến

1.1. Cơ sở lí luận và thực tiễn

Mỗi chúng ta đều biết sách là kho tàng tri thức, là sản phẩm văn hóa tinh thần đóng vai trò rất quan trọng trong đời sống. Đọc sách, báo, truyện... từ lâu đã trở thành nhu cầu thiết yếu của con người, niềm yêu thích của nhiều trẻ em. Sách giúp các em có được phút giây thư giãn sau giờ học căng thẳng đặc biệt tránh được tình trạng tiếp xúc quá nhiều với các thiết bị công nghệ đồng thời cũng gián tiếp giúp phòng tránh những triệu chứng khủng hoảng tâm lí tuổi học trò như: trầm cảm, tự kỉ, rối loạn lo âu, ...

Bên cạnh đó cũng bởi lười đọc sách nên vốn văn chương, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng viết văn, khả năng thuyết trình,... của không ít học sinh bị hạn chế vô cùng. Vì vậy, để bồi đắp niềm yêu thích, say mê đọc sách và hơn thế nữa là muốn lan tỏa tình yêu sách cho học sinh Tiểu học, đặc biệt là các em học sinh lớp 5 thì việc phát triển văn hoá đọc sách cho các em càng trở nên cần thiết hơn trong nhà trường. Hàng năm,

+ Hội đồng hương Nghĩa Hưng đã trao cho 18 lớp, mỗi lớp một tủ sách trị giá 1.000.000 đồng và tất cả các lớp đều có thư viện riêng của lớp mình.

+ Nhà trường xây dựng thành công thư Viện Room to Read và đã lên thời gian đọc sách cho từng lớp.

- *Khó khăn:*

+ Các đầu sách ở thư viện nhà trường chưa thật phong phú và đa dạng nên trong quá trình dạy chưa được giáo viên đầu tư khai thác triệt để.

+ Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, các tiết sinh hoạt tập thể, ngoại khóa, trải nghiệm... chưa được chú trọng đúng mức, chưa thật sự lôi kéo được sự hứng thú với tất cả học sinh.

*** Về phía giáo viên:**

Bản thân tôi là một giáo viên trẻ, có nhiệt huyết, nhiều năm liền tôi luôn hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao:

+ Trong suốt các năm học liên tiếp: 2018- 2019; 2019- 2020; 2020- 2021 tôi luôn đạt danh hiệu Chiến sĩ thi đua cấp huyện

+ Giấy chứng nhận giáo viên viết chữ đúng, đẹp cấp huyện.

+ Năm học: 2018 - 2019 tôi đạt danh hiệu giáo viên chủ nhiệm giỏi cấp huyện

+ Năm học: 2020 - 2021 tôi đạt danh hiệu giáo viên dạy giỏi cấp huyện

+ Năm học 2020 - 2021 tôi có sáng kiến kinh nghiệm “Một số biện pháp giúp học sinh lớp 4 yêu thích và học tốt môn Lịch sử” được nhận Giấy chứng nhận của Sở.

Với tâm huyết của một nhà giáo, đồng thời với mong muốn lan toả niềm yêu thích đọc sách tới các em, tôi luôn quan niệm: việc xây dựng và phát triển văn hóa đọc cho học sinh lớp 5, vừa giúp các em có kiến thức học tốt các môn học trên lớp, vừa giúp các em rèn luyện những phẩm chất nhất định: sự tự tin, năng động, khả năng thuyết trình trước đám đông,... nhất là trong thời đại bùng nổ công nghệ thông tin, hội nhập quốc tế như hiện nay. Bởi vậy, ngoài việc truyền thụ kiến thức trên lớp, tôi còn là những

- Đọc sách chưa xác định được mục đích đọc, đọc qua loa, đọc để xong nhiệm vụ của lớp đưa ra.

- Đọc sách có nội dung chưa phù hợp với lứa tuổi. Đa số các em thường thích đọc những quyển truyện tranh hơn là những quyển sách về khoa học, lịch sử, địa lí, kỹ năng sống,...

- Có những em có niềm đam mê với việc đọc sách nhưng lại không có đủ điều kiện để mua những cuốn sách mà mình yêu thích.

*** Về phía phụ huynh học sinh:**

- Hầu hết các bậc phụ huynh có thái độ chưa coi trọng, chưa hỗ trợ các em trong việc đọc sách. Họ chú trọng hơn về việc các em có thể tiếp thu tri thức qua các nguồn thông tin điện tử khác nhau. Thật đúng vậy, ở thời đại công nghệ 4.0 hiện nay thì việc chiếm lĩnh tri thức không quá khó khăn, không cần tốn thời gian vào việc đọc sách, muốn biết thông tin gì thì có thể tra cứu trên internet. Tuy nhiên, các bậc phụ huynh không biết rằng, chính những suy nghĩ đó đã phần nào gián tiếp hình thành trong suy nghĩ của các em là việc đọc sách mỗi ngày là không quan trọng, không cần thiết, tốn thời gian và đã làm mất đi những giá trị sâu sắc mà chỉ thông qua đọc sách các em mới cảm nhận được. Vô tình chung các bậc phụ huynh đã giáo dục các em trở thành một con người phát triển chưa hoàn thiện: không có niềm ham học hỏi, ý thức tự giác khám phá tri thức, thiếu đức tính kiên nhẫn,... Cha mẹ không quan trọng việc đọc sách nên chắc chắn cũng sẽ không quan tâm, không đầu tư vào việc mua sách để con mình được phát triển cả về trí tuệ và tâm hồn.

- Một số phụ huynh đã quan tâm đến việc đọc sách của con em mình nhưng đa số chỉ hướng cho các em đọc thêm các quyển sách cao nâng có kiến thức liên quan trên lớp. Chưa chú ý hoặc không tạo điều kiện cho các em được đọc thêm về các loại sách khác để tìm hiểu cuộc sống xung quanh, những cuốn sách giải thích các hiện tượng tự nhiên, vật lý, dạy về kỹ năng sống. Khi mua sách thì phụ huynh mua theo nhu cầu của

+ Việc các em lựa chọn những cuốn sách không phù hợp với lứa tuổi sẽ ảnh hưởng đến sự hình thành và phát triển nhân cách của các em.

+ Các nguồn sách ở thư viện nhà trường chưa thật đa dạng, chưa kích thích được niềm ham học hỏi, yêu thích đọc sách của các em.

Theo dõi qua đánh giá thường xuyên, các biểu hiện hành vi của học sinh và dựa trên kết quả khảo sát mức độ hứng thú đọc sách kỹ năng của học sinh thông qua việc tìm hiểu các kiến thức mở rộng, đến giữa học kỳ I năm học 2021-2022, tôi nhận được kết quả như sau:

Tổng số học sinh	Mức độ hứng thú với việc đọc sách							
	Rất hứng thú		Hứng thú		Bình thường		Không hứng thú	
25	SL	TL	SL	TL	SL	TL	SL	TL
	3	12%	8	32%	12	48%	2	8%

Bảng: Đánh giá mức độ hứng thú với việc đọc sách của học sinh

Tổng số học sinh	Mức độ nhận biết về kiến thức và phát triển kỹ năng viết văn, thuyết trình qua việc đọc sách của học sinh					
	Hoàn thành tốt		Hoàn thành		Chưa hoàn thành	
25	SL	TL	SL	TL	SL	TL
	2	8%	10	40%	13	52%

Bảng: Đánh giá mức độ nhận biết về kiến thức và phát triển kỹ năng

viết văn, thuyết trình qua việc đọc sách của học sinh

Ngay từ đầu nhận lớp, qua những lần khảo sát, tôi nhận thấy học sinh của mình nhiều em có lỗi viết văn quá ngắn gọn, từ ngữ dùng chưa thật hay, thậm chí có em còn viết sai chính tả, đặc biệt các em rất nhút nhát, hay ngại, thiếu tự tin khi đứng trước lớp để trình bày một vấn đề nào đó. Từ thực trạng nói trên, tôi băn khoăn, trăn trở làm thế nào để cải thiện được thực trạng đó. Và một trong những cách để cải thiện thực trạng trên là biến đọc sách trở thành niềm đam mê đối với học sinh, để các em hiểu hơn về

những tri thức trong bài học, hơn thế nữa là về mọi điều trong cuộc sống, giúp các em rèn luyện phẩm chất để hoàn thiện bản thân: sự tò mò muốn khám phá những điều mới lạ, phát triển kỹ năng đọc, năng lực ngôn ngữ... Từ đó các em phát triển hơn về trí não: ghi nhớ lâu, hiểu sâu hơn về những kiến thức mà mình tìm hiểu và bồi dưỡng tâm hồn: tình yêu đối với thế giới xung quanh mình, lòng kiên nhẫn, cách ứng xử nhẹ nhàng, khả năng giao tiếp bằng ngôn ngữ,... tạo nên sự tự tin, năng động trong mỗi các em.

2. Mô tả giải pháp sau khi có sáng kiến

2.1. Những vấn đề cần giải quyết

- Sự chuẩn bị về cơ sở vật chất: Muốn nâng cao chất lượng Văn hoá đọc trong lớp, trong nhà trường thì cần phải chuẩn bị tốt các điều kiện dạy học như:

+ Phòng học có đầy đủ ánh sáng, đảm bảo cho việc ngồi học của các em.

+ Thư viện lớp, thư viện trường có trang trí đẹp, đa dạng và phong phú các loại sách về nhiều môn học, nhiều lĩnh vực khác nhau nhưng cần phù hợp với lứa tuổi của học sinh.

- Sự chuẩn bị về sách: Giáo viên cần thống kê được lớp mình có bao nhiêu loại sách, mỗi loại sách có bao nhiêu quyển ngay từ đầu năm học. Và làm thế nào để thư viện lớp có đa dạng các loại sách để thu hút, kích thích sự ham đọc sách của các em học sinh ở trong lớp? Làm thế nào để tăng số lượng sách trong thư viện lớp nhưng phải đảm bảo được nội dung sách khoa học, lành mạnh, đúng với lứa tuổi của các em?

- Sự chuẩn bị của giáo viên:

+ Để các em thực sự yêu thích, hứng thú với việc đọc sách, để chất lượng giờ học đạt được hiệu quả cao, bản thân tôi luôn xác định rằng trước hết giáo viên phải là người yêu sách, thích đọc sách, tự trang bị cho mình kho tàng kiến thức về các môn học là điều vô cùng cần thiết. Việc bồi dưỡng này không bao giờ là đủ mà phải được thực hiện thường xuyên, liên tục trong suốt quá trình giảng dạy. Bởi vậy tôi luôn tìm đọc những cuốn sách về nhiều lĩnh vực, đặc biệt là có liên quan đến kiến thức mở rộng của mỗi bài học liên quan đến kiến thức thực tế, những câu chuyện vui mang tính giáo dục,

Có thể nói các em sẽ chính là người tạo nên "linh hồn" tạo nên "sức sống" cho thư viện của lớp.

Như vậy, ngay trong lớp học của mình, tôi đã tạo một "không gian đọc" vô cùng nhỏ xinh- nơi giao lưu, gắn kết những tâm hồn trẻ thơ xích lại gần nhau hơn.

Để thư viện đi vào hoạt động có nề nếp thì ngay từ đầu năm học khi bầu Hội đồng tự quản tôi cho họp lớp để các em ứng cử, đề cử và bầu ra Ban thư viện lớp, phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong ban.

**Nhiệm vụ Ban Thư viện:*

- Hướng dẫn, nhắc nhở các thành viên thực hiện tốt nề nếp của thư viện, của lớp quy định như:

+ Mượn, trả sách đúng hạn.

+ Không nói chuyện khi các bạn đọc truyện, sách

+ Lấy sách nơi nào trả vào nơi đó.

- Hướng dẫn, nhắc nhở các bạn sắp xếp sách gọn gàng, lau chùi giá thư viện luôn sạch sẽ.

- Giúp các bạn tự quản tốt các tiết đọc sách.

- Vận động, ủng hộ sách, truyện cho thư viện lớp.

Bầu Ban thư viện lớp là việc làm rất quan trọng bởi đây chính là những thành viên trực tiếp quán xuyến, giám sát mọi hoạt động liên quan đến việc đọc sách của các em học sinh trong lớp. Trong nội quy cần quy định rõ về thời gian, thời điểm đọc sách, cách bảo quản, giữ gìn sách trong thư viện, cách đọc sách có hiệu quả.

Để các đầu sách được phong phú, tôi phát động phụ huynh và học sinh cùng tham gia quyên góp sách cho thư viện. Đồng thời kêu gọi sự giúp đỡ của các tổ chức xã hội, đề xuất với nhà trường thực hiện các phương án trao đổi sách giữa các lớp để nguồn sách được phong phú với phương châm “Cũ ta, mới người” chia sẻ sách, truyện trong lớp với nhau. Trước khi nhận tôi rà soát xem nội dung có phù hợp